Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22.12.2015, sen. zn. 29 ICdo 6/2014, ECLI:CZ:NS:2015:29.ICDO.6.2014.1

Číslo: 51/2017

Právní věta: Věřitelem, který nemá právo odvolání proti usnesení o schválení oddlužení, jelikož nehlasoval o způsobu oddlužení, se rozumí jak věřitel, který nehlasoval („zdržel se hlasování“) tím, že zůstal zcela nečinný (nevyužil možnosti hlasovat mimo schůzi věřitelů a na schůzi věřitelů se nedostavil), tak věřitel, který svou „aktivitu“ navenek projevil jen tím, že se sice dostavil na schůzi věřitelů, ale přesto nehlasoval o způsobu oddlužení (výslovně prohlásil, že se hlasování zdržuje).

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 22.12.2015

Spisová značka: 29 ICdo 6/2014

Číslo rozhodnutí: 51

Číslo sešitu: 4

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Insolvence, Oddlužení, Odvolání

Předpisy: § 403 odst. 2 IZ

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud zamítl dovolání věřitelů proti usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 27. 2. 2013, sp. zn. 13 ICm 1771/2010, 12 VSOL 68/2012 (KSOS 13 INS 2847/2010).

I.
Dosavadní průběh řízení

1. Usnesením ze dne 30. 6. 2010, č. j. KSOS 13 INS 2847/2010-B-8, K r a j s k ý s o u d v Ostravě (dále jen „insolvenční soud“):

[1] Schválil oddlužení dlužníka R. H. plněním splátkového kalendáře (bod I. výroku).

[2] Uložil plátci mzdy dlužníka, aby po dobu trvání účinků schváleného oddlužení prováděl ze mzdy nebo jiného příjmu dlužníka srážky ve stejném rozsahu, v jakém z nich mohou být při výkonu rozhodnutí nebo při exekuci uspokojeny přednostní pohledávky, a sražené částky aby vyplácel insolvenční správkyni, bez ohledu na právní moc usnesení (bod II. výroku).

[3] Oznámil, že způsob výpočtu částky, která tvoří nezabavitelnou část příjmu, je stanoven zákonem č. 99/1963 Sb., občanským soudním řádem (dále též jen „o. s. ř.“), a dalšími právními

předpisy a že konkrétní způsob výpočtu je uveden v příloze usnesení (bod III. výroku).

[4] Uložil insolvenční správkyni dlužníka, aby sdělila plátci mzdy dlužníka číslo účtu, na který mají být zasílány sražené částky (bod IV. výroku).

[5] Uložil insolvenční správkyni dlužníka, aby si z částky sražené zaměstnavatelem dlužníka ponechala po dobu pět let, respektive po dobu trvání účinků schváleného oddlužení, zálohu na odměnu a náhradu hotových výdajů ve výši 900 Kč (bod V. výroku).

[6] Uložil insolvenční správkyni dlužníka, aby sraženou částku, která zbude po odečtení její odměny, případných pohledávek za majetkovou podstatou a pohledávek postavených na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou, která má být rozdělena mezi nezajištěné věřitele, deponovala na svém účtu, dokud nebude zjištěno postavení pohledávek číslo 4, 6, 7 a 8 (bod VI. výroku).

[7] Uložil insolvenční správkyni dlužníka, aby po dobu trvání účinků schváleného oddlužení plněním splátkového kalendáře vykonávala dohled nad průběhem insolvenčního řízení a pravidelně informovala soud a zástupce věřitelů o výsledcích své činnosti (bod VII. výroku).

2. Insolvenční soud v tomto rozhodnutí mimo jiné uzavřel, že na schůzi věřitelů, která měla projednat a odhlasovat způsob oddlužení, konané dne 16. 6. 2010, věřitelé M. H., P. H. a B. H. prostřednictvím svého zástupce Mgr. P. P. namítali, že jsou zde skutečnosti, které by jinak odůvodňovaly zamítnutí návrhu na povolení oddlužení. Uvedl rovněž, že tito věřitelé se vzdali práva hlasovat o způsobu oddlužení (prostřednictvím P. P.).

3. Následně insolvenční soud uzavřel, že k podaným námitkám nelze přihlížet (ve smyslu § 403 odst. 2 poslední věty zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení /insolvenční zákon/), jelikož aktivní legitimaci k jejich podání dává zákon pouze věřitelům, kteří hlasovali (pro či proti) o způsobu oddlužení ,a M. H., P. H. a B. H. se (prostřednictvím P. P.) výslovně zdrželi hlasování o způsobu oddlužení (tedy o způsobu oddlužení nehlasovali).

„Zejména z důvodu odstranění případných pochybností“ však insolvenční soud nad rámec shora uvedeného závěru podané námitky projednal a neměl je za důvodné.

4. V mezích poučení o přípustnosti odvolání pak insolvenční soud uvedl, že proti jeho usnesení se mohou odvolat jen věřitelé M. H., P. H. a B. H., jejichž námitkám nebylo vyhověno.

5. Odvolání M. H., P. H. a B. H. proti usnesení insolvenčního soudu ze dne 30. 6. 2010 odmítl Vrchní soud v Olomouci usnesením ze dne 1. 10. 2010, č. j. KSOS 13 INS 2847/2010, 2 VSOL 366/2010-B-22, jako podaná někým, kdo k odvolání není oprávněn (§ 218 písm. b/ o. s. ř.).

6. Odvolací soud dospěl při posouzení subjektivní přípustnosti odvolání k následujícím závěrům:

[1] Z ustanovení § 406 odst. 4 insolvenčního zákona zcela nepochybně vyplývá, že věřitel může podat odvolání proti rozhodnutí o schválení oddlužení ve dvou případech. Děje se tak tehdy, hlasoval-li proti přijetí schváleného způsobu oddlužení nebo tehdy, když insolvenční soud nevyhověl námitkám věřitele uplatněným podle § 403 odst. 2 insolvenčního zákona.

[2] V přezkoumávané věci (však) odvolatelé vůbec nehlasovali o způsobu oddlužení. Na schůzi věřitelů konané dne 16. 6. 2010 se totiž přítomný zmocněnec odvolatelů P. P. výslovně zdržel hlasování o způsobu oddlužení. Tato skutečnost vyplývá z protokolu o přezkumném jednání a schůzi věřitelů ze dne 16. 6. 2010 a nezpochybňovali ji žádným způsobem ani samotní odvolatelé.

[3] Odvolatelé nejsou ani věřiteli, jejichž námitkám uplatněným podle § 403 odst. 2 insolvenčního zákona insolvenční soud nevyhověl. V této souvislosti je třeba uvést, že aktivně legitimováni ke vznesení námitek jsou jen ti z nezajištěných věřitelů, kteří se aktivně zúčastnili hlasování o způsobu řešení povoleného oddlužení dlužníka. Nezajištění věřitelé, kteří se zdrželi hlasování, námitky uplatňovat nemohou. Není přitom rozhodující, jak konkrétně nezajištěný věřitel hlasoval, tedy zda pro některý ze způsobů řešení povoleného oddlužení, nebo proti němu.

[4] Proto je správný závěr insolvenčního soudu, že věřitelé M. H., P. H. a B. H., kteří se výslovně zdrželi hlasování o způsobu oddlužení, nejsou aktivně legitimováni k podání námitek a k jejich námitkám se nepřihlíží (§ 403 odst. 2 insolvenčního zákona).

[5] Právo podat odvolání proti rozhodnutí o schválení oddlužení nezakládá odvolatelům ani skutečnost, že insolvenční soud projednal jejich námitky (o existenci skutečností odůvodňujících zamítnutí návrhu na povolení oddlužení) u jednání dne 21. 6. 2010 a vyhodnotil je jako nedůvodné. Ostatně, tento svůj postup odůvodnil insolvenční soud pouze snahou o odstranění případných pochybností.

[6] Subjektivní legitimaci k podání odvolání nezakládá odvolatelům ani skutečnost, že insolvenční soud je v napadeném usnesení nesprávně poučil o možnosti podat proti tomuto usnesení odvolání.

7. Proti usnesení odvolacího soudu ze dne 1. 10. 2010 podali M. H., P. H. a B. H. dne 16. 11. 2010 žalobu pro zmatečnost (majíce za to, že byli oprávněni k podání odvolání).

8. Usnesením ze dne 18. 4. 2012, č. j. 13 ICm 1771/2010-71, insolvenční soud žalobu pro zmatečnost zamítl.

9. Insolvenční soud poté, co na základě ustanovení § 229 a § 234 o. s. ř. uzavřel, že napadené rozhodnutí je způsobilým předmětem žaloby pro zmatečnost, že žalobu pro zmatečnost podaly k tomu oprávněné osoby a že tato žaloba je včasná, dospěl při zkoumání, zda je dán důvod zmatečnosti ve smyslu § 229 odst. 4 o. s. ř., k následujícím závěrům:

[1] Žalobu podle ustanovení § 229 odst. 4 o. s. ř. lze podat jen proti pravomocnému usnesení odvolacího soudu, kterým bylo odvolání odmítnuto dle ustanovení § 218 o. s. ř. (pro nedostatek subjektivní nebo objektivní přípustnosti), podle ustanovení 218a o. s. ř. (pro opožděnost) nebo podle ustanovení § 211 o. s. ř. (pro vady odvolání) anebo odvolací řízení bylo zastaveno (pro nedostatek podmínek řízení nebo pro zpětvzetí odvolání).

[2] V daném případě jde o odmítnutí odvolání pro nedostatek subjektivní přípustnosti. I když to zákon výslovně neuvádí, z uvedeného ustanovení občanského soudního řádu (rozuměj z § 229 odst. 4 o. s. ř.) jednoznačně vyplývá, že důvodem žaloby je v těchto případech skutkově nebo právně chybný, tj. v rozporu se zákonem učiněný, závěr o tom, že odvolání muselo být odmítnuto. To znamená, že k prokázání takového důvodu zmatečnosti je účastník oprávněn uplatnit v řízení o žalobě pro zmatečnost takové skutečnosti a důkazy, které mohl uplatnit předtím, než odvolací soud odmítl jeho odvolání.

[3] Žaloba pro zmatečnost pak není důvodná, jelikož není dán důvod zmatečnosti podle ustanovení § 229 odst. 4 o. s. ř. Insolvenční zákon stanoví (v § 406 odst. 4), že věřitel může podat odvolání proti rozhodnutí o schválení oddlužení jen ve dvou taxativně stanovených případech. Odvolání může podat pouze věřitel, který hlasoval proti přijetí schváleného způsobu oddlužení, nebo věřitel, jehož námitkám uplatněným podle ustanovení § 403 odst. 2

insolvenčního zákona insolvenční soud nevyhověl. Námitky, že jsou tu skutečnosti odůvodňující zamítnutí oddlužení, však dle ustanovení § 403 odst. 2 insolvenčního zákona mohou podat jen ti věřitelé, kteří se aktivně účastnili hlasování o přijetí způsobu oddlužení.

[4] V dané věci M. H., P. H. a B. H. nehlasovali o způsobu oddlužení vůbec, jelikož se jejich přítomný zmocněnec výslovně zdržel hlasování o způsobu oddlužení. Tito „věřitelé" poté nebyli aktivně legitimováni ani k podání námitek a k jejich námitkám se nepřihlíží dle ustanovení § 403 odst. 2 insolvenčního zákona.

[5] Z výše uvedeného vyplývá, že dle ustanovení § 406 odst. 4 insolvenčního zákona nesvědčí M. H., P. H. a B. H. subjektivní právo podat odvolání, jelikož nehlasovali proti přijetí schváleného způsobu oddlužení a k jejich námitkám se dle ustanovení § 403 odst. 2 insolvenčního zákona nepřihlíží. Skutečnost, že insolvenční soud námitky projednal a vyhodnotil je jako nedůvodné, jakož i to, že „věřitele" nesprávně poučil o možnosti podat odvolání, nevede k závěru, že odvolání bylo odmítnuto v rozporu se zákonem.

10. K odvolání M. H., P. H. a B. H. V r c h n í s o u d v Olomouci usnesením ze dne 27. 2. 2013, č. j. 13 ICm 1771/2010, 12 VSOL 68/2012-102 (KSOS 13 INS 2847/2010), potvrdil usnesení insolvenčního soudu ze dne 18. 4. 2012 (první výrok) a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení (druhý výrok).

11. Odvolací soud – vycházeje z ustanovení § 218 písm. b) o. s. ř., § 402 odst. 1, § 403 odst. 2 a § 406 odst. 4 insolvenčního zákona a ze skutkového stavu věci zjištěného insolvenčním soudem – dospěl po přezkoumání odvoláním napadeného usnesení k následujícím závěrům:

[1] Závěr insolvenčního soudu, že rozhodnutí odvolacího soudu ze dne 1. 10. 2010 je způsobilým předmětem žaloby pro zmatečnost, kterou včas podaly osoby k tomu oprávněné, je správný.

[2] Z ustanovení § 402 odst. 1 a § 403 odst. 2 insolvenčního zákona vyplývá, že ke vznesení námitek, „že jsou zde skutečnosti, které by jinak odůvodňovaly zamítnutí návrhu na povolení oddlužení", jsou aktivně legitimováni jen ti z nezajištěných věřitelů, kteří se aktivně účastnili hlasování o způsobu řešení oddlužení. Není přitom rozhodující, jak konkrétně nezajištěný věřitel hlasoval, zda pro některý ze způsobů oddlužení, nebo proti němu. Nezajištění věřitelé, kteří se zdrželi hlasování, takové námitky uplatňovat nemohou; pokud je přesto podají, insolvenční soud k nim zpravidla nepřihlíží, stejně jako k námitkám uplatněným opožděně.

[3] Na tato ustanovení pak logicky navazuje ustanovení § 406 odst. 4 insolvenčního zákona, dle něhož má právo podat odvolání proti rozhodnutí o schválení oddlužení pouze ten z nezajištěných věřitelů, který buď hlasoval proti schválení oddlužení, nebo hlasoval pro jiný způsob řešení oddlužení, než který byl schválen většinou nezajištěných věřitelů a potvrzen insolvenčním soudem v usnesení o schválení oddlužení, anebo který vznesl včasné námitky proti povolenému oddlužení postupem dle § 403 odst. 2 insolvenčního zákona (vznesl námitky a hlasoval proti), jimž insolvenční soud nevyhověl (a oddlužení schválil).

[4] Z dlužníkova insolvenčního spisu vyplývá, že odvolatelé (coby nezajištění věřitelé) nehlasovali o způsobu oddlužení vůbec; na schůzi věřitelů konané dne 16. 6. 2010 se výslovně (prostřednictvím zmocněnce P. P.) zdrželi hlasování o způsobu oddlužení.

[5] Odvolatelé nejsou ani věřiteli, jejichž námitkám uplatněným podle § 403 odst. 2 insolvenčního zákona insolvenční soud nevyhověl (nehlasovali, přestože vznesli námitky).

[6] Proto je správný závěr, že odvolatelé nejsou aktivně legitimováni k podání odvolání proti

usnesení insolvenčního soudu ze dne 30. 6. 2010. Správný je rovněž závěr, že právo podat odvolání proti tomuto rozhodnutí (o schválení oddlužení) nezakládá odvolatelům ani skutečnost, že insolvenční soud jejich námitky následně projednal u jednání dne 21. 6. 2010.

[7] Odvolací soud neshledal opodstatněným ani požadavek odvolatelů předložit věc Ústavnímu soudu ke zrušení ustanovení § 403 odst. 2 a § 406 odst. 4 insolvenčního zákona, neboť je neshledal protiústavními.

II.
Dovolání a vyjádření k němu

12. Proti usnesení odvolacího soudu podali M. H., P. H. a B. H. (posléze zastoupeni advokátkou) dovolání, jehož přípustnost vymezují ve smyslu ustanovení § 237 o. s. ř. argumentem, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu (rozhodnutí Nejvyššího soudu označují v mezích argumentace na podporu uplatněného dovolacího důvodu), a požadují, aby Nejvyšší soud zrušil rozhodnutí soudů obou stupňů a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

13. Dovolatelé vytýkají odvolacímu soudu nesprávné právní posouzení věci (dovolací důvod dle § 241a odst. 1 o. s. ř.), s tím, že v jeho důsledku jsou „ve své podstatě“ omezeni ve výkonu práv náležejících jim v insolvenčním řízení jako řádně přihlášeným věřitelům.

14. Dovolatelé poukazují na to, že odvolací soud vycházel z protokolu z přezkumného jednání a schůze věřitelů konaných u insolvenčního soudu dne 16. 6. 2010, zachycujícího průběh jednání, v jehož závěru se jejich zmocněnec P. P. zdržel hlasování o způsobu oddlužení. Z předmětného protokolu vyplývá (pokračují dovolatelé), že P. P. vystupoval v řízení od počátku velmi aktivně.

Nejprve změnil pořadí přihlášených pohledávek dovolatelů tak, že uplatnil jejich přednostní pořadí s tvrzením, že jde o pohledávky dle ustanovení § 169 odst. 1 písm. b) insolvenčního zákona a současně předložil námitky dovolatelů proti povolenému oddlužení. V rámci přezkumného jednání se P. P. podrobně vyjadřoval rovněž k přihlášené pohledávce č. 2 (kterou označil za fiktivní a svůj názor podrobně odůvodňoval). Následně bylo přezkumné jednání ukončeno a proběhla schůze věřitelů. Přezkoumání pohledávek dovolatelů bylo s ohledem na uplatnění jejich přednostního pořadí přeloženo na zvláštní přezkumné jednání, a jejich pohledávky tak dosud nebyly zjištěny (§ 51 insolvenčního zákona). Proto insolvenční soud rozhodoval o jejich hlasovacích právech, která jim přiznal v plném rozsahu. Posledním bodem schůze věřitelů bylo „projednání a hlasování o způsobu oddlužení“. Ke hlasování o způsobu oddlužení P. P. sdělil, že se zdržuje hlasování s ohledem na podané námitky dle § 403 odst. 2 insolvenčního zákona, načež insolvenční soud k projednání těchto námitek svolal jednání na 21. června 2010 a ukončil schůzi věřitelů.

15. Takto vylíčeným průběhem přezkumného jednání a schůze věřitelů dovolatelé dokládají „nezákonný procesní postup krajského soudu, v důsledku kterého jsou přesvědčeni, že jim bylo rovněž nezákonně odepřeno právo na podání odvolání proti usnesení o schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře a rovněž právo na řádné přezkoumání jejich námitek“.

16. Odvolacímu soudu dovolatelé vytýkají, že učinil závěr o nedostatku jejich „aktivní legitimace“ k podání odvolání, aniž zohlednil další potřebná ustanovení zákona.

17. Přestože P. P. předložil již na počátku schůze věřitelů písemné námitky proti usnesení o povolení oddlužení (z čehož je zřejmé, že měl zájem na jejich řádném projednání) a následně požádal insolvenční soud o přiznání hlasovacího práva na schůzi věřitelů (z čehož vyplýval zájem hlasovat a

aktivně se podílet na rozhodování o způsobu oddlužení), „nechal jej krajský soud následně bez jakéhokoliv procesního poučení zdržet se hlasování o způsobu oddlužení, ačkoli soudu muselo být zřejmé, že zmocněnec jedná z neznalosti procesního postupu a připravuje se o možnost projednání námitek a možnost podání odvolání, a to ve chvíli, kdy námitky byly již fakticky podány“. Následně, přestože se P. P. tím, že se zdržel hlasování, připravil o možnost podat námitky, insolvenční soud bez ohledu na to svolal (usnesením) jednání k projednání námitek dovolatelů.

18. Zákonný procesní postup, kdy věřitel, který ve své podstatě nesouhlasí s povolením oddlužení dlužníka a aktivně proti němu brojí, musí nejprve hlasovat o způsobu povolení oddlužení, aby mohl namítat skutečnosti proti samotnému povolení oddlužení a proti schválení oddlužení se odvolat, vyznívá dle dovolatelů poněkud nelogicky i pro osoby znalé práva, natož pro právní laiky, v řízení nezastoupené advokátem.

19. Dovolatelé odkazují na § 7 insolvenčního zákona, načež citují zásady insolvenčního řízení uvedené v ustanovení § 5 písm. a) a b) insolvenčního zákona, s tím, že „pouze v souladu s těmito zásadami vedení insolvenčního řízení je ustanovení § 5 o. s. ř., které je třeba přiměřeně použít, a rovněž ustanovení § 118a odst. 4 o. s. ř. (které upravuje poučovací povinnost soudu u jednání)“.

20. Zákonná úprava poučovací povinnosti soudu sleduje (uvádí se dále v dovolání), aby poučení, kterého se má účastníkům ze strany soudů dostat, bylo konkrétní a podrobné, a aby se jim dostalo v takovém stadiu řízení, kdy je to pro vedení řízení potřebné, a za takové situace, kdy bez konkrétního a podrobného poučení by mohli pro nedostatek potřebných znalostí procesních pravidel utrpět újmu na svých právech.

21. K přiměřenému použití ustanovení § 5 o. s. ř. a poučovací povinnosti v insolvenčním řízení vycházející rovněž ze smyslu základních zásad insolvenčního řízení se obdobně vyjádřil (uvádějí dovolatelé) Nejvyšší soud v rozhodnutí sp. zn. 29 Cdo 3582/2010 (jde o usnesení ze dne 20. 1. 2011, uveřejněné pod č. 97/2011 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek – dále jen „R 97/2011“, které je – stejně jako další rozhodnutí Nejvyššího soudu zmíněná níže, vydaná v době od 1. 1. 2001 – dostupné i na webových stránkách Nejvyššího soudu).

22. Na základě pasáží obsažených v tomto rozhodnutí dovolatelé obdobně usuzují, že v této věci zohlednily soudy pouze to, že se P. P. zdržel práva hlasování o způsobu oddlužení, aniž se zabývaly otázkou, zda soud předtím poskytl P. P. dostatečné poučení o jeho procesních právech a povinnostech.

23. V tomto směru lze dle dovolatelů odkázat na četnou judikaturu Nejvyššího soudu, která se zabývala poučovací povinností soudů a jejím rozsahem. Konkrétně zmiňují:

1. „NS sp. zn. 2 Cdon 661/96“ (jde o usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 6. 1996, sp. zn. 2 Cdon 661/96, uveřejněné v časopise Soudní judikatura číslo 2, ročník 1998, pod číslem 14).

2. „NS sp. zn. 2 Cdon 813/97“ (jde o usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 9. 1998, sp. zn. 2 Cdon 813/97, uveřejněné pod číslem 40/1999 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek).

3. „NS sp. zn. 29 Odo 810/2001“ (jde o rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 9. 2002, sp. zn. 29 Odo 810/2001).

24. Z označených rozhodnutí dovolatelé rovněž citují pasáže týkající se poučovací povinnosti soudu dle § 5 o. s. ř.

25. Insolvenční soud tak pochybil (míní dovolatelé), neposkytl-li P. P. odpovídající procesní poučení o jeho povinnosti hlasovat o způsobu oddlužení, pokud podává námitky proti povolení oddlužení.

Pochybil rovněž odvolací soud, jestliže věc právně posoudil pouze s ohledem na vybraná ustanovení insolvenčního zákona (§ 402, 403 a 406), aniž by se zabýval dalšími zákonnými ustanoveními, zejména § 5 o. s. ř. Izolovaným výkladem těchto ustanovení se soudy dopustily (dle dovolatelů) přepjatého formalismu, který není slučitelný se zásadami právního státu chránícího individuální lidská práva a svobody. Dovolatelé tak byli připraveni rovněž o právo podat odvolání proti usnesení o schválení oddlužení (dle § 406 odst. 4 insolvenčního zákona), neboť nehlasovali o způsobu oddlužení a nebyli ani věřiteli, jejichž námitkám soud nevyhověl (neboť podle soudu nebyli vůbec oprávněni je podat).

26. Námitky dovolatelů (stejně jako jejich odvolání) přitom obsahovaly zásadní skutečnosti poukazující na nepoctivý záměr dlužníka dle ustanovení § 395 odst. 1 písm. a) insolvenčního zákona.

27. Dále dovolatelé s poukazem na rozhodnutí Nejvyššího soudu „sp. zn. 29 14/2009“ (správně jde o usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 7. 2011, sen. zn. 29 NSČR 14/2009, uveřejněné pod č. 14/2012 Sb. rozh. obč.“) polemizují se závěry insolvenčního soudu o nedůvodnosti jejich námitek proti schválení oddlužení.

28. Dlužník ve vyjádření navrhuje dovolání zamítnout jako nedůvodné, zdůrazňuje především, že dovolatelé se omisivním jednáním jejich zástupce (P. P.) sami připravili o možnost podat odvolání proti usnesení o schválení oddlužení.

III.
Přípustnost dovolání

29. S přihlédnutím k době vydání napadeného rozhodnutí je pro dovolací řízení rozhodný občanský soudní řád ve znění účinném od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2013 (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 4. 2014, sen. zn. 29 NSČR 45/2014, uveřejněné pod č. 80/2014 Sb. rozh. obč.).

30. Dovolání v dané věci je přípustné podle ustanovení § 237 o. s. ř., když napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázek procesního práva (vymezených dovoláním), které v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyly vyřešeny (otázky poučovací povinnosti insolvenčního soudu na schůzi věřitelů, na které věřitelé hlasují o způsobu oddlužení, a otázky předpokladů přípustnosti odvolání věřitele proti usnesení o schválení oddlužení).

IV.
Důvodnost dovolání

31. Nejvyšší soud se – v hranicích právních otázek vymezených dovoláním – zabýval především správností právního posouzení věci odvolacím soudem ve vztahu k oběma výše označeným otázkám.

32. S přihlédnutím k době, kdy proběhla schůze věřitelů, na které věřitelé hlasovali o způsobu oddlužení dlužníka (16. 6. 2010) a kdy bylo vydáno usnesení o schválení oddlužení (30. 6. 2010), je pro další úvahy Nejvyššího soudu rozhodný především výklad insolvenčního zákona ve znění účinném do 30. 6. 2010 (tj. naposledy ve znění zákona č. 285/2009 Sb.).

33. Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

34. K jednotlivým (pro věc rozhodným) právním otázkám předestřeným dovoláním činí Nejvyšší soud následující závěry:

I. K předpokladům přípustnosti odvolání věřitele proti usnesení o schválení oddlužení.

35. Podle ustanovení § 399 odst. 1 insolvenčního zákona, není-li dále stanoveno jinak, platí o hlasovacím právu věřitelů při oddlužení obdobně § 49 až 53. K projednání způsobu oddlužení a hlasování o jeho přijetí dochází na schůzi věřitelů za tím účelem svolané nebo za podmínek stanovených tímto zákonem mimo schůzi věřitelů; obdobně to platí pro hlasování věřitelů o tom, zda doporučují vyhovět žádosti dlužníka o stanovení jiné výše měsíčních splátek při oddlužení plněním splátkového kalendáře.

36. Dle ustanovení § 402 insolvenčního zákona právo hlasovat o způsobu oddlužení mají pouze nezajištění věřitelé, kteří včas přihlásili svou pohledávku. Zajištění věřitelé nehlasují ani v rozsahu, ve kterém je podle znaleckého posudku vypracovaného v insolvenčním řízení po rozhodnutí o úpadku hodnota zajištění nižší než výše zajištěné pohledávky. Právo hlasovat nemají osoby dlužníkovi blízké a osoby, které tvoří s dlužníkem koncern (odstavec 1). Svůj souhlas se způsobem oddlužení není věřitel oprávněn změnit (odstavec 2). O způsobu oddlužení rozhodne schůze věřitelů prostou většinou hlasů nezajištěných věřitelů počítanou podle výše jejich pohledávek; obdobně to platí pro hlasování věřitelů mimo schůzi věřitelů (odstavec 3). Postup podle odstavců 1 až 3 se obdobně uplatní pro hlasování věřitelů o tom, zda doporučují vyhovět žádosti dlužníka o stanovení jiné výše měsíčních splátek při oddlužení plněním splátkového kalendáře (odstavec 4). Jestliže ani jeden ze způsobů oddlužení nezíská prostou většinu hlasů nezajištěných věřitelů podle odstavce 3, rozhodne o způsobu oddlužení insolvenční soud; učiní tak do skončení schůze věřitelů a v případě uvedeném v § 399 odst. 3 do patnácti dnů po zveřejnění výsledků hlasování v insolvenčním rejstříku (odstavec 5).

37. Podle ustanovení § 403 odst. 2 insolvenčního zákona věřitelé, kteří hlasovali o přijetí způsobu oddlužení, mohou namítat, že zde jsou skutečnosti, které by jinak odůvodňovaly zamítnutí návrhu na povolení oddlužení. Tyto námitky mohou uplatnit nejpozději do skončení schůze věřitelů, která rozhodovala o způsobu oddlužení, a v případě uvedeném v § 399 odst. 3 do deseti dnů po zveřejnění výsledků hlasování v insolvenčním rejstříku. K později vzneseným námitkám a k námitkám uplatněným věřiteli, kteří nehlasovali o přijetí způsobu oddlužení, se nepřihlíží.

38. Ustanovení § 406 odst. 4 insolvenčního zákona pak určuje, že rozhodnutí o schválení oddlužení doručí insolvenční soud zvlášť dlužníku, insolvenčnímu správci a věřitelskému výboru. Odvolání proti tomuto rozhodnutí může podat pouze věřitel, který hlasoval proti přijetí schváleného způsobu oddlužení, nebo věřitel, jehož námitkám uplatněným podle § 403 odst. 2 insolvenční soud nevyhověl. Proti rozhodnutí o schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře může podat odvolání také dlužník, jehož žádosti o stanovení jiné výše měsíčních splátek insolvenční soud nevyhověl, nebo věřitel, který nesouhlasí se stanovením jiné výše měsíčních splátek a který proti tomu hlasoval.

39. V dané věci není pochyb o tom (plyne to i z protokolu o schůzi věřitelů konané 16. 6. 2010 a dovolatelé uvedenou skutečnost rovněž nezpochybňují), že dovolatelé, ač byli přítomni na schůzi věřitelů konané 16. 6. 2010 (prostřednictvím zástupce P. P.), na které mělo být věřiteli hlasováno (v souladu s § 399 odst. 1 insolvenčního zákona) o způsobu oddlužení, a ač jim insolvenční soud přiznal hlasovací práva, o způsobu oddlužení nehlasovali (hlasování se výslovně zdrželi). Jelikož šlo o jediné věřitele přítomné (prostřednictvím zástupce P. P.) na předmětné schůzi věřitelů, nebyl zde již žádný věřitel, který by mohl hlasovat o způsobech oddlužení, takže rozhodnutí o schválení oddlužení dlužníka plněním splátkového kalendáře přijal insolvenční soud následně (usnesením z 30. 6. 2010) ve své vlastní působnosti (srov. § 402 odst. 5 insolvenčního zákona).

40. V dané věci žádný z věřitelů nehlasoval o způsobu oddlužení mimo schůzi věřitelů (srov. k této možnosti § 400 a § 401 insolvenčního zákona), takže další výklad Nejvyššího soudu se soustředí jen na situace, kdy věřitelé hlasují (mají hlasovat) o způsobu oddlužení (jen) na schůzi věřitelů za tím účelem svolané (§ 399 odst. 1 věta druhá insolvenčního zákona).

41. Jak Nejvyšší soud uzavřel např. již v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 11. 2013, sen. zn. 29

NSČR 63/2011, uveřejněném pod číslem 34/2014 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, schůze věřitelů je zvláštním druhem soudního jednání. To plyne již z toho, že ji ve smyslu § 47 odst. 1 insolvenčního zákona svolává a řídí insolvenční soud. Je však také současně vrcholným věřitelským orgánem (srov. § 46 odst. 1 insolvenčního zákona), jehož prostřednictvím se věřitelé vyslovují k zásadním otázkám insolvenčního řízení, definovaným pro příslušné stadium insolvenčního zákona buď zákonem, nebo příslušným kvórem věřitelů (srov. § 47 odst. 1 insolvenčního zákona, ve spojení s § 48 odst. 1 insolvenčního zákona).

42. Jedním ze zásadních rozhodnutí, jež věřitelé, kteří se aktivně zajímají o chod insolvenčního řízení, mohou přijmout (odhlasovat) na schůzi věřitelů, je při oddlužení rozhodnutí schůze věřitelů (vzešlé z hlasování věřitelů) o způsobu oddlužení, tedy rozhodnutí o tom, zda po rozhodnutí o způsobu řešení úpadku dlužníka oddlužením (tedy /v intencích § 4 odst. 2 písm. c/ insolvenčního zákona/ po rozhodnutí o povolení oddlužení, jemuž věřitelé dlužníka v daném zákonném rámci oponovat nemohou /srov. § 397 odst. 1 insolvenčního zákona/) bude oddlužení provedeno zpeněžením majetkové podstaty nebo plněním splátkového kalendáře. K důvodům, pro které je toto rozhodnutí v rukou věřitelů a dlužník jejich volbě nemůže oponovat (srov. § 406 odst. 4 insolvenčního zákona), srov. závěry formulované usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 1. 2014, sen. zn. 29 NSČR 91/2013, uveřejněné pod číslem 47/2014 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (dále jen „R 47/2014“) (ústavní stížnost proti tomuto usnesení odmítl Ústavní soud usnesením ze dne 23. 6. 2015, sp. zn. IV. ÚS 1143/2014, dostupným na webových stránkách Ústavního soudu).

43. V R 47/2014 Nejvyšší soud též vysvětlil, že rozhodne-li o způsobu oddlužení schůze věřitelů, insolvenční soud již nepřezkoumává, zda je zvolený způsob oddlužení pro věřitele či dlužníka výhodný, není právně významné, zda dlužník prosazoval jiný než přijatý způsob oddlužení a insolvenční soud není oprávněn rozhodnutí schůze věřitelů o způsobu oddlužení měnit. Posuzuje jen to, zda v průběhu řízení nevyšly najevo skutečnosti, které by jinak činily oddlužení nepřípustným (§ 405 odst. 1 insolvenčního zákona). Neshledá-li důvod k neschválení oddlužení, rozhodne dle § 406 insolvenčního zákona o schválení oddlužení způsobem, o němž rozhodla schůze věřitelů.

44. S přihlédnutím k tomu, že v insolvenčním řízení (jeho jednotlivých fázích) na sebe navazuje řada kroků směřujících k nezbytnému naplnění účelu insolvenčního řízení a má do značné míry charakter kroků nevratných [nebo obtížně vratných (zpravidla za cenu majetkové újmy na majetkové podstatě dlužníka, jsoucí v posledku proti společnému zájmu věřitelů)], zdůrazňuje insolvenční zákon tuto „nevratnost“ též pravidly o nemožnosti poskytnutí příležitosti k opakování úkonu procesními subjekty zúčastněnými na řízení, byť byl zmeškán z omluvitelných důvodů. Srov. v § 83 insolvenčního zákona formulované pravidlo o nepřípustnosti prominutí zmeškání lhůty v insolvenčním řízení, jehož platnost je tamtéž (v části věty za středníkem) vztažena též na zmeškání „soudního jednání“, včetně zmeškání „schůze věřitelů“ nebo „přezkumného jednání“. Srov. dále i pravidlo obsažené (k jednání insolvenčního soudu) v § 85 insolvenčního zákona, podle kterého návrhy, které mohou být podle tohoto zákona podány, a procesní úkony, které mají být provedeny při jednání, při jiném soudním úkonu nebo na schůzi věřitelů, nemohou dodatečně provést osoby, které se nedostavily, ač byly řádně obeslány. Přímo pro poměry rozhodování věřitelů o způsobu oddlužení pak nevratnost jejich rozhodnutí zdůrazňuje (zjevně též ve vazbě na zákonem upravenou možnost hlasování o způsobu oddlužení mimo schůzi věřitelů) i dikce § 402 odst. 2 insolvenčního zákona (pravidlo, že souhlas se způsobem oddlužení, není věřitel oprávněn změnit).

45. V duchu této logiky (v plném souladu s ní) je též úprava přípustnosti odvolání věřitele proti usnesení insolvenčního soudu o schválení oddlužení, obsažená v § 406 odst. 4 insolvenčního zákona. K tomu je žádoucí nejprve doplnit, že usnesení o způsobu oddlužení přijímá schůze věřitelů hlasy nezajištěných věřitelů, přičemž mohou nastat následující situace:

[1] Ten způsob oddlužení, o kterém věřitelé (s hlasovacími právy) hlasují (na schůzi věřitelů)

jako o prvním (lhostejno v jakém pořadí), dosáhne prosté většiny hlasů nezajištěných věřitelů počítané podle výše jejich pohledávek (§ 402 odst. 3 insolvenčního zákona) (schůze věřitelů přijala rozhodnutí o způsobu oddlužení). V takovém případě nemá právo se odvolat proti usnesení, jímž insolvenční soud schválí oddlužení tímto způsobem, žádný z věřitelů, kteří hlasovali pro přijetí způsobu oddlužení. Odvolání naopak může podat každý z věřitelů, který hlasoval proti přijetí tohoto způsobu oddlužení.

[2] Ten způsob oddlužení, o kterém věřitelé hlasují (na schůzi věřitelů) jako o prvním, nedosáhne prosté většiny hlasů nezajištěných věřitelů počítané podle výše jejich pohledávek (§ 402 odst. 3 insolvenčního zákona). Věřitelé proto hlasují o druhém ze způsobu oddlužení (jak plyne z dikce § 402 odst. 5 insolvenčního zákona a /byť stručně/ z judikatury /srov. důvody usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 9. 2010, sen. zn. 29 NSČR 6/2008, uveřejněného pod číslem 61/2011 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek/). Přijme-li schůze věřitelů předepsanou většinou usnesení o provedení oddlužení druhým ze způsobů oddlužení, nemá právo se odvolat proti usnesení, jímž insolvenční soud schválí oddlužení tímto (druhým) způsobem, žádný z věřitelů, kteří hlasovali pro přijetí (druhého) způsobu oddlužení. Odvolání naopak může podat každý z věřitelů, který hlasoval proti přijetí tohoto způsobu oddlužení. Způsob, jakým věřitelé předtím hlasovali o prvním (nepřijatém) způsobu oddlužení, ve vztahu k přípustnosti odvolání proti usnesení insolvenčního soudu o schválení (druhého) způsobu oddlužení žádný význam nemá.

[3] Prosté většiny hlasů nezajištěných věřitelů počítané podle výše jejich pohledávek (§ 402 odst. 3 insolvenčního zákona) nedosáhne způsob oddlužení, o kterém věřitelé hlasují jako o prvním, ani způsob oddlužení, o kterém věřitelé hlasují jako o druhém. V takovém případě rozhodne o způsobu oddlužení (v mezích usnesení o jeho schválení) insolvenční soud (srov. § 402 odst. 5 insolvenčního zákona). Právo odvolat se proti usnesení, jímž insolvenční soud schválí oddlužení způsobem, který sám zvolí, nemá za této situace žádný z věřitelů, kteří hlasovali pro přijetí insolvenčním soudem následně zvoleného způsobu oddlužení, byť schůze věřitelů sama nepřijala rozhodnutí o (tomto) způsobu oddlužení. Odvolání naopak může podat každý z věřitelů, který hlasoval (na schůzi věřitelů, která sama nepřijala rozhodnutí o /tomto/ způsobu oddlužení) proti přijetí insolvenčním soudem následně zvoleného způsobu oddlužení.

[4] Věřiteli v rámci výše popsané procedury hlasování nic nebrání v tom, aby (je-li přesvědčen, že nejsou předpoklady pro provedení oddlužení žádným z možných způsobů oddlužení) hlasoval na schůzi věřitelů jak proti způsobu oddlužení dlužníka zpeněžením majetkové podstaty, tak proti způsobu oddlužení dlužníka plněním splátkového kalendáře. V takovém případě mu též vždy náleží právo odvolání proti usnesení insolvenčního soudu o schválení oddlužení, bez zřetele k tomu, zda schváleným způsobem oddlužení byl způsob, který (v důsledku obou hlasování) vzešel z rozhodnutí o způsobu oddlužení přijatého schůzí věřitelů nebo z volby (výběru) způsobu oddlužení insolvenčním soudem (poté, co schůze věřitelů nepřijala rozhodnutí o způsobu oddlužení).

46. Věřitel, který nehlasuje o způsobu oddlužení, ač mu zákon toto právo přiznává (což se v praxi děje zpravidla tak, že věřitel nehlasuje o způsobu oddlužení mimo schůzi věřitelů a na schůzi věřitelů svolanou za účelem rozhodnutí o způsobu oddlužení se nedostaví), tím v duchu výše řečeného dává najevo (navenek projevuje) nezájem o způsob oddlužení (lhostejnost k výběru způsobu oddlužení a k tomu, zda a jak bude oddlužení schváleno). Této (do určité míry racionální) nečinnosti (apatii) věřitele k dalšímu postupu insolvenčního řízení zákon nebrání, na druhé straně však (v zájmu předejití obstrukčních nebo prostě jen nevhodně /nežádoucně/ opožděných postupů narušujících plynulost insolvenčního řízení) takovému věřiteli nedovoluje formou opravného prostředku (odvolání) zpochybnit rozhodnutí o způsobu oddlužení (promítnuté v usnesení insolvenčního soudu o schválení oddlužení), které mohl ovlivnit, kdyby předtím nezůstal nečinný tam, kde mu insolvenční zákon

umožňoval konat (kdyby nezmeškal možnost hlasovat o způsobu oddlužení).

47. Ustanovení § 406 odst. 4 insolvenčního zákona přitom požadavek, podle kterého právo odvolat se proti usnesení o schválení oddlužení náleží jen věřiteli, který hlasoval o způsobu oddlužení, klade též pro ty věřitele, jejichž námitkám uplatněným podle § 403 odst. 2 insolvenčního zákona insolvenční soud nevyhověl. To je dáno tím, že podle § 403 odst. 2 poslední věty insolvenčního zákona se k námitkám, které uplatnil věřitel, jenž nehlasoval o způsobu oddlužení, nepřihlíží (pohlíží se na ně, jako by nebyly vzneseny), což v intencích § 406 odst. 4 insolvenčního zákona znamená, že jde o věřitele, který námitky neuplatnil. Pro úplnost budiž dodáno, že aktivita věřitele, který vznesl námitky a hlasoval o přijetí způsobu oddlužení a který má zároveň za to, že jde o námitky, jimž insolvenční soud nevyhověl, se promítá v jeho právu podat odvolání proti usnesení o schválení oddlužení i potud, že insolvenční zákon mu umožňuje (v porovnání s věřitelem, který hlasoval o způsobu schválení oddlužení, aniž současně uplatnil námitky předepsaným způsobem) podat odvolání, i když hlasoval „pro přijetí“ následně schváleného způsobu oddlužení.

48. Věřitelem, který nehlasoval o způsobu oddlužení, se pak rozumí jak věřitel, který nehlasoval („zdržel se hlasování“) tím, že zůstal zcela nečinný (nevyužil možnosti hlasovat mimo schůzi věřitelů a na schůzi věřitelů se nedostavil), tak věřitel, který svou „aktivitu“ navenek projevil jen tím, že se sice dostavil na schůzi věřitelů, ale přesto nehlasoval o způsobu oddlužení (výslovně prohlásil, že se hlasování zdržuje).

49. Na tomto základě Nejvyšší soud uzavírá pro poměry dané věci, že dovolatelé, kteří ač přítomni na schůzi věřitelů za tím účelem svolané, nehlasovali o způsobu oddlužení mimo schůzi věřitelů ani na schůzi věřitelů, a naopak výslovně projevili [ústy svého zástupce s procesní plnou mocí (P. P.)] vůli „zdržet se hlasování“ (což dovolání nezpochybňuje), nejsou (proto) osobami oprávněnými podat odvolání proti usnesení o schválení oddlužení.

II. K poučovací povinnosti insolvenčního soudu na schůzi věřitelů, na které věřitelé hlasují o způsobu oddlužení.

50. Dovolatelé dovozují nesprávnost napadeného rozhodnutí z toho, že nevzalo v potaz absenci poučení jejich zástupce (P. P.) insolvenčním soudem (na schůzi věřitelů konané 16. 6. 2010) o následcích úkonu, jímž se zdrželi hlasování o způsobu oddlužení. K tomu Nejvyšší soud především uvádí, že závěr, podle kterého je ustanovení § 5 o. s. ř. podpůrně (přiměřeně) aplikovatelné v insolvenčním řízení, přijal již v dovolateli zmíněném R 97/2011.

51. Budiž ovšem dále řečeno, že rozhodnutí Nejvyššího soudu, na něž dovolatelé dále poukazují (usnesení sp. zn. 2 Cdon 661/96, R 40/1999, a rozsudek sp. zn. 29 Odo 810/2001), vykládalo ustanovení § 5 o. s. ř. ve znění účinném do 31. 12. 2000, přičemž koncepce poučovací povinnosti soudu doznala v občanském soudním řádu ve znění účinném od 1. 1. 2001 změn potud, že je koncipována tak, aby bylo vždy bez pochybností zřejmé, kdy a o čem mají být účastníci poučeni. Vzájemný vztah úpravy v ustanovení § 5 o. s. ř. a úpravy poučovací povinnosti v jednotlivých ustanoveních občanského soudního řádu je vztahem principu a jeho konkrétního promítnutí. Jakého poučení se účastníkům má dostat v konkrétní procesní situaci, nestanoví § 5 o. s. ř., ale jednotlivá (další) ustanovení občanského soudního řádu (srov. shodně např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 11. 1. 2011, sp. zn. 21 Cdo 3820/2009, nebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 5. 2014, sp. zn. 29 Cdo 2963/2012, uveřejněné v časopise Soudní judikatura číslo 1, ročník 2015, pod číslem 8 /ústavní stížnost proti posledně označenému rozhodnutí odmítl Ústavní soud usnesením ze dne 15. 12. 2015, sp. zn. IV. ÚS 2611/14, dostupným na webových stránkách Ústavního soudu/).

52. Insolvenční zákon pak ani ve spojení s § 5 o. s. ř. nepředjímá potřebu poučit věřitele na schůzi věřitelů (nebo při jejím svolání) o tom, že nebudou-li hlasovat o způsobu oddlužení, vyloučí se tím z

možnosti podat odvolání proti usnesení o schválení oddlužení.

53. Vzhledem k tomu, že typově patří mezi věřitele, kteří „nehlasují“ na schůzi věřitelů, ti věřitelé, kteří se na schůzi věřitelů nedostaví, je též logické, že není dána (zákonem zakotvena) povinnost poskytnout takové poučení na schůzi věřitelů (před zahájením procesu hlasování o způsobu oddlužení). Přitom skutečnost, že na takové schůzi věřitelů bude věřiteli rozhodováno (hlasováno) o způsobu oddlužení, je dána již tím, že jde o schůzi věřitelů za tím účelem svolanou (§ 399 odst. 1 insolvenčního zákona). K tomu v daném případě došlo usnesením ze dne 6. 5. 2010, č. j. KSOS 13 INS 2847/2010-A6, jímž insolvenční soud (kromě toho, že zjistil úpadek dlužníka, ustanovil insolvenčního správce a povolil oddlužení) svolal schůzi věřitelů, jejíž předmět jednání vymezil i tak, že jím bude projednání a hlasování o způsobu oddlužení (srov. bod VIII. odst. 5. výroku). U věřitele, který se dostaví na schůzi věřitelů s tímto programem, se očekává, že se dostavil proto, aby se účastnil na projednání způsobu oddlužení a na hlasování o něm (nikoli proto, aby nehlasoval).

54. Projeví-li věřitel v mezích daného bodu programu jednání schůze věřitelů sám (z pohledu výše řečeného do jisté míry „neočekávaně“) vůli nehlasovat o způsobu oddlužení („zdržet se hlasování“), pak již jde o projevený procesní úkon adresovaný soudu, jehož účinky tím již nastaly (k teorii projevu vůle v procesním právu a k následkům projeveného procesního úkonu srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 11. 2003, sp. zn. 29 Odo 649/2001, uveřejněné pod číslem 11/2006 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek), je (v intencích závěrů obsažených v dovolateli zmíněném usnesení Nejvyšší soud sp. zn. 2 Cdon 661/96) pomoc soudu v mezích poučovací povinnosti namístě jen k tomu, aby mohl zákonem stanoveným způsobem vyjádřit, co v řízení sám hodlá učinit. Důvod pochybovat o tom, že věřitelé (dovolatelé) ústy svého zástupce s procesní plnou mocí (P. P.) jednoznačně projevili vůli nehlasovat o způsobu oddlužení, však dán nebyl a poté, co účinky tohoto projevu vůle nastaly, již poučení o jeho následcích nemohlo odvrátit závěr, že odvolání podané těmito věřiteli proti usnesení o schválení oddlužení nebude přípustné.

55. Oproti poměrům řešeným v R 97/2011 nelze dovolatele (ať již v rámci dané skupiny věřitelů, nebo jako jednotlivé přihlášené věřitele) pokládat ani za věřitele, s nimiž by (co do poučovací povinnosti insolvenčního soudu) bylo v insolvenčním řízení zacházeno jinak než s jinými věřiteli ve stejném nebo obdobném postavení (není zde průmět na základní zásady insolvenčního řízení obsažené v § 5 insolvenčního zákona).

56. Dovolání tedy ani v tomto ohledu není opodstatněné.

57. Nejvyšší soud pro úplnost dodává, že v důvodech usnesení ze dne 30. 4. 2013, sen. zn. 29 NSČR 45/2010, uveřejněného pod č. 86/2013 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, vysvětlil, že možnost insolvenčního soudu zkoumat, zda dlužník navrženým oddlužením sledoval nepoctivý záměr, není omezena na včasnost nebo účinnost námitek věřitelů proti schválení oddlužení ani na dobu do rozhodnutí insolvenčního soudu o schválení oddlužení; těmito otázkami se lze zabývat [pro účely posouzení, zda je důvod zrušit schválené oddlužení dle § 418 odst. 1 písm. a) insolvenčního zákona, v rozhodném znění] i po schválení oddlužení.

58. Vady řízení, k nimž Nejvyšší soud u přípustného dovolání přihlíží z úřední povinnosti (§ 242 odst. 3 o. s. ř.), se ze spisu nepodávají. Nejvyšší soud proto, aniž nařizoval jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), dovolání zamítl [§ 243d písm. a) o. s. ř.].

59. Absence výroku o nákladech dovolacího řízení je dána tím, že žaloba pro zmatečnost je (pouze) mimořádným opravným prostředkem podaným (v této věci) proti rozhodnutí vydanému v insolvenčním řízení, v němž si každý z účastníků nese náklady insolvenčního řízení ze svého [§ 170 písm. f) insolvenčního zákona]. Srov. obdobně (pro poměry upravené zákonem č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání) např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14. 2. 2007, sp. zn. 29 Odo 34/2005.